

**Notitie : Quickscan flora en fauna Bernhard-
straat te Tegelen**

Datum : 26 januari 2017
Opdrachtgever :
Projectnummer : 211x08062
Opgesteld door : Ineke Kroes
Gecontroleerd :
door

Er zijn plannen om een zonnepanelenpark aan te leggen op een perceel ten noordoosten van de Bernhardstraat in Tegelen. Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Gebiedsbescherming vanuit de Wet Natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkwerijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Nature 2000-gebied (of Beschermde natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Gebiedsbescherming vanuit Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit beschermingszones van verschillende typen (waaronder de Goudgroene en Zilvergroene natuurzones en de Bronsgroene landschapszone) zijn ruimtelijk vastgelegd in het POL welke is vastgesteld op 12 december 2014. De Goudgroene natuurzone vormt het netwerk aan bestaande natuurgebieden (voormalige EHS) en nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. De beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de Zilvergroene natuurzone. In het Provinciaal Natuurbeheerplan zijn de na te streven doelen weergegeven op het gebied van (agrarisch) natuur- en landschapsbeheer. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Soortenbescherming vanuit de Wet Natuurbescherming

Soortenbescherming vanuit de Wet Natuurbescherming, heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.10 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet onder de Wet Natuurbescherming vanaf 1 januari 2017 naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet Natuurbescherming (Wnb-andere soorten), de door de betreffende provincie gekozen soorten uit het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en met alle in Europa inheemse vogels vanwege de Vogelrichtlijn(Wnb-hrl).

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Het is momenteel nog niet geheel duidelijk hoe de Wet Natuurbescherming omgaat met deze indeling. Vooralsnog moet ervan uitgegaan worden, dat deze indeling gehandhaafd blijft.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Wet Natuurbescherming en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009, die ook onder de Wet Natuurbescherming blijft gelden.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 19 januari 2017 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en fauna vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van de quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

De beschrijving van het plangebied omvat de ligging, de huidige situatie en de toekomstige situatie.

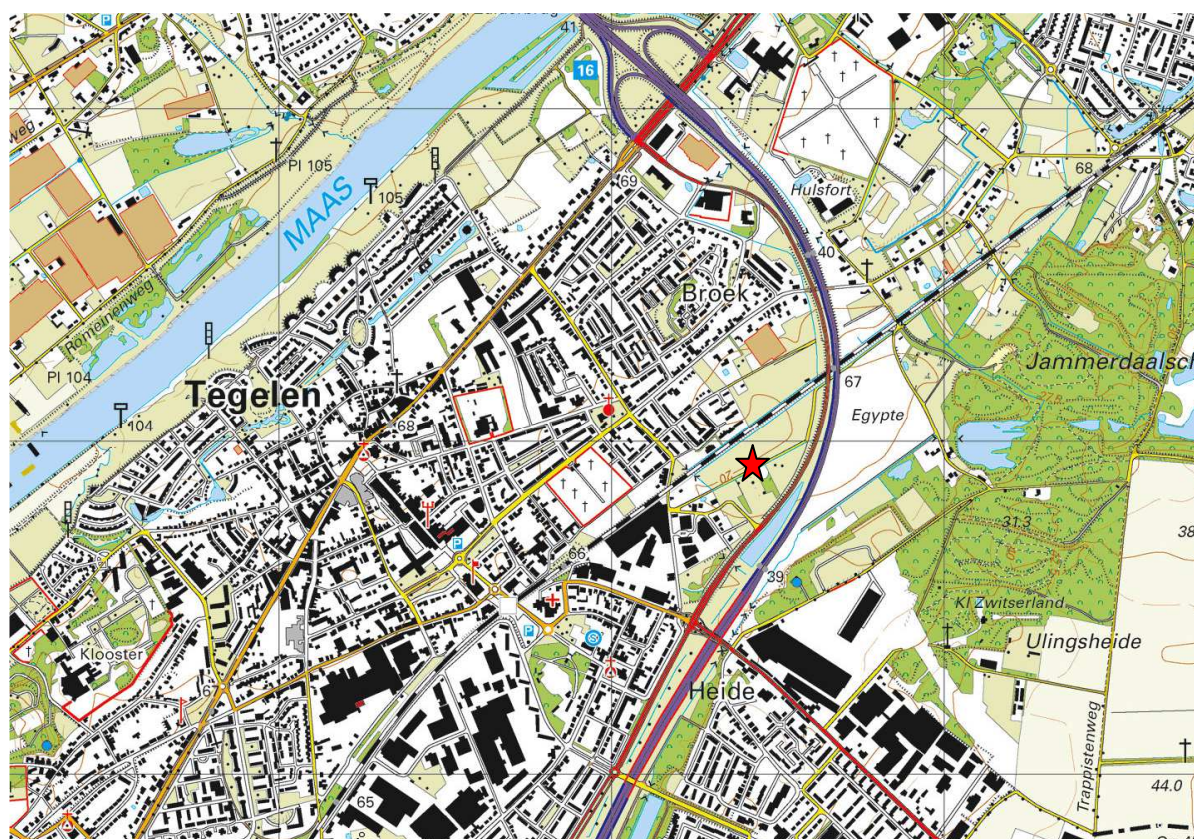
Ligging van het plangebied

Het plangebied bevindt zich op een strook groen ten noordoosten van de Bernhardstraat in Tegelen, aan de rand van de stad. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn X= 208.454, Y= 372.926. Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en weergegeven als een rode ster op de topografische kaart (figuur 2).

Figuur 1: Luchtfoto plangebied (rood omlijnd).

De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Figuur 2: Topografische kaart plangebied

Huidige situatie

Het plangebied ligt ingeklemd tussen aan de westkant de rand van de stad en aan de oostkant de provinciale weg, met direct daar achter de snelweg A73. Tussen plangebied en bebouwing aan de westkant ligt een spoorlijn, met aan beide kanten een waterhoudende sloot met rietkragen. Door en om het plangebied liggen verder nog een aantal waterhoudende goed onderhouden sloten. De sloten binnen het plangebied monden via een stelsel uit in de Wilderbeek. Het perceel bestaat verder uit voornamelijk grasland, voor het grootste deel regelmatig begraaasd. De luchtfoto laat aan de zuidkant van de Broekveld weg enkele bosschages zien, deze zijn voor een groot deel verdwenen en omgezet in grasland (zie foto's). De houtwal aan de Bernhardlaan is intact gebleven. Er loopt een smalle verharde weg dwars door het plangebied, de Broekveldweg. Aan de zuidwestkant en het stuk langs de provinciale weg zijn een paar houtwallen. Op het plangebied staat een enkele boom. De volgende afbeeldingen (figuur 3 t/m 12) geven een impressie van het plangebied.

Figuur 3: Overzicht plangebied, met op de graslanden en links de houtwal grenzend aan de Bernhardstraat. Foto genomen richting het noorden.

Figuur 4: Overzicht van het plangebied, de graslanden. Foto genomen richting het noorden

Figuur 5. Een van de goed onderhouden waterhoudende sloten. Aan de rietkraag door het grasland is een zijsloot te herkennen. Foto genomen richting het noordoosten

Figuur 6. De graslanden aan de zuidzijde van de Broekveldweg. Er zijn nog wat bosschages en er is een enkele boom aanwezig. Foto genomen vanaf de Broekveldweg, richting het zuidoosten

Figuur 7. De houtwal aan de Bernhardstraat, met een zijsloot op de achtergrond. Foto genomen richting het noordwesten

Figuur 8. Het meest noordelijk deel van het plangebied, met zicht op het viaduct van de Broekweg onder de provinciale weg door. Foto genomen richting het noorden

Fig. 9. Overzicht noordelijk deel van het plangebied, met zicht op het stedelijk gebied in de achtergrond, en de spoordijk er tussenin. Foto genomen richting het noorden

Fig. 10. Overzicht noordelijk deel van het plangebied, met zicht op het stedelijk gebied in de achtergrond, en de spoordijk er tussenin. Foto genomen richting het zuidwesten

Toekomstige (geplande) situatie

Het toekomstige plan is de realisatie van een park met zonnepanelen in het plangebied.

Om deze ontwikkeling te realiseren zal grasvegetatie de container, houtopslag, grasvegetatie en mogelijk enkele bomen aan het begin van de bomenrij aan de zuidwestgrens van het plangebied en bestrating verdwijnen. Er zal grondverzet plaatsvinden en de grond zal bouwrijp worden gemaakt.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Maasduinen ligt op 10,2 kilometer afstand. Gezien de afstand tot dit Natura 2000-gebied en de aard van de ontwikkeling zijn significante effecten op voorhand uitgesloten. In de planvorming hoeft derhalve verder geen rekening gehouden te worden met de Natuurbeschermingswet, of de nieuwe Wet Natuurbescherming.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten de Goudgroene- en Zilvergroene natuurzone en de Bronsgroene landschapszone zoals ruimtelijk vastgelegd in het POL 2014. Gezien de ligging buiten de begrensde planologische gebiedsbescherming, en de te verwaarlozen invloed, zijn negatieve effecten op planologisch beschermde gebieden uitgesloten. In de planvorming hoeft om die reden verder geen rekening gehouden te worden met planologische beschermde gebieden.

Toetsing Flora- en fauna

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn er geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen binnen het plangebied. Vanuit de omgeving zijn er waarnemingen bekend van diverse beschermde soorten vaatplanten, waaronder het kluwenklokje en blaasvaren (Wnb-andere soorten). Het plangebied waar de ingreep plaatsvindt, bestaat vooral uit begraasde weide. Er is geen bebouwing. Het plangebied biedt om die reden geen geschikte standplaatsen voor deze beschermde soorten vaatplanten. Gezien het ontbreken van geschikte standplaatsen, wordt het voorkomen van beschermde vaatplanten op deze plek in zijn geheel op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn er geen sporen van beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren met een provinciale vrijstelling zoals o.a. konijn, egel, mol, veldmuis en huisspitsmuis kunnen mogelijk van het plangebied gebruik maken. Het voorkomen van strenger beschermde soorten, te weten de das, eekhoorn, steenmarter, waterspitsmuis (Wnb-andere soorten) en bever (Wnb-hrl) zijn uit de directe omgeving bekend. Er zijn geen burchten, wissels, haar aan prikkeldraad, of andere sporen van das aangetroffen. Evenmin zijn er holle bomen of schuurtjes die geschikt zouden kunnen zijn voor een steenmarter aangetroffen. Het plangebied ligt ingeklemd tussen de snelweg A73, een spoorlijn en stedelijk gebied. Het ligt in die zin zeer geïsoleerd en is om die reden moeilijk bereikbaar voor soorten als das en steenmarter. Het is niet onmogelijk dat het plangebied in geringe mate dienstdoet als foerageergebied, maar het is in geen geval essentieel foerageergebied voor das of steenmarter. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen. Voor de waterspitsmuis zijn de sloten ongeschikt, wegens het ontbreken van geschikte oevers met schuilplekken in de aanwezige sloten. Voor de bever is het plangebied ongeschikt, er zijn geen bomen langs de oevers, en daarnaast zijn deze rechte goed onderhouden sloten ongeschikt als habitat voor de bever. Negatieve effecten op zwaardere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis (Wnb-hrl). Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Potentiële verblijfplaatsen in de vorm van spleten of hopen in de bomen zijn niet aangetroffen in de enkele boom die er stond. Er is geen bebouwing binnen het plangebied. Het is uitgesloten dat er potentiële rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied aanwezig zijn.

De begroeiing aan de rand van het plangebied kan mogelijk in geringe mate onderdeel uitmaken van vliegroutes en/of foerageergebied voor vleermuizen. De enige houtwal die mogelijk als vliegroute of foerageerplek kan dienen, aan de Bernhardstraat blijft intact. Met de planontwikkeling gaat geen essentieel foerageergebied en/of vliegroute verloren. Negatieve effecten voor vleermuizen worden redelijkerwijze uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en nabij het plangebied enkele vogelsoorten waargenomen waaronder enkele ganzen een paar blauwe reigers en een paar eksters. Binnen het plangebied biedt de begroeiing in de houtwal en de bomen geschikte nestlocaties voor broedvogels. Er zijn tijdens het veldbezoek echter geen nesten van broedvogels aangetroffen.

Waarnemingen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) zoals boomvalk buizerd, havik, roek, huismus en gierzwaluw zijn bekend nabij het plangebied. Nestlocaties van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals (grote) takkennesten waar roofvogels en roek in kunnen broeden of nestlocaties van gebouw-bewonende vogels zoals huismus of gierzwaluw zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen binnen het plangebied.

Het plangebied is mogelijk geschikt als leefgebied voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, met name voor roofvogels. Echter, er is voor deze soorten in de omgeving genoeg leefgebied. Er verdwijnt door deze ingreep geen essentieel leefgebied voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. De gunstige staat van instandhouding van deze vogelsoorten komt door de ingreep niet in gevaar.

Effectenbeoordeling

Door werkzaamheden in de directe omgeving van begroeiing en bomen kan verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door voor aanvang van werkzaamheden te inspecteren op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, wordt de kans op negatieve effecten voor vogels sterk verminderd.

Met de planontwikkeling gaat geen essentieel leefgebied verloren van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Negatieve effecten voor vogels met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied zijn geen sporen gevonden van beschermde vissen, amfibieën of reptielen. Vanuit de omgeving zijn alpenwatersalamander, hazelworm, levendbarende hagedis (Wnb-andere soorten) boomkikker en zandhagedis (Wnb-hrl) bekend. Alpenwatersalamander heeft onder andere slootjes als waterhabitat en stammen en stenen als landhabitat. De houtwal aan de Bernhardstraat kan mogelijk dienen als landhabitat voor de alpenwatersalamander. Deze houtwal blijft intact, evenals de slootjes. Er verdwijnt geen leefgebied voor de Alpenwatersalamander. Het plangebied is ongeschikt voor de boomkikker, Er zijn geen geschikte poelen, kolken of grachten aanwezig binnen het plangebied, er is geen waterhabitat voor de boomkikker. Het plangebied ligt te geïsoleerd om boomkikkers van buitenaf aan te trekken. Voor reptielen zoals levendbarende hagedis of zandhagedis is het plangebied in zijn geheel ongeschikt wegens het ontbreken van geschikt habitat. Binnen het plangebied is hooguit een zwervend exemplaar van een algemene soort te verwachten zoals bruine kikker of gewone pad (Wnb-andere soorten; provinciale vrijstelling). Negatieve effecten voor vissen, amfibieën en reptielen worden op voorhand uitgesloten.

Effectenbeoordeling

In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor beschermde ongewervelde diersoorten vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten. Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn daarmee op voorhand uitgesloten.

Conclusie en aanbevelingen

- Diverse algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren zoals huisspitsmuis, veldmuis etc. en zwervende exemplaren van algemene amfibiesoorten kunnen van het plangebied gebruik maken. Voor de genoemde soorten (Wnb-andere soorten, provinciale vrijstelling), geldt een algemene vrijstelling van de Wet Natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor geldt echter wel de algemene zorgplicht.
- Binnen het plangebied zijn enkele broedende vogels te verwachten in de aanwezige bomen, en overige begroeiing. Door werkzaamheden buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door voor aanvang van werkzaamheden te inspecteren op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, wordt de kans op negatieve effecten voor vogels sterk verminderd.
- Binnen het plangebied zijn geen zwaarder beschermde soorten vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vissen, reptielen, amfibieën en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Voor vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, reptielen, amfibieën en ongewervelden zijn er geen specifieke maatregelen nodig.